

Kompassin suuntaaminen

(liikunta, ympäristöoppi, kuvataide)

Kompassin suuntaaminen on tärkeä taito oman olinpaikan tai kulkusuunnan määrittämisessä. Kompassi suunnataan kartan avulla seuraavasti. Kompassi asetetaan vaakatasoon kartan päälle, jonka jälkeen suunnataan pohjoishaarukka (kaksi punaista poikkiviivaa) ja kompassin pohjaviivat osoittamaan kohti kartan yläreunaa. Pidetään kartta ja kompassi paikoillaan ja käännetään hitaasti ympäri, kunnes pohjoisneula on pohjoishaarukan välissä. Pohjoinen on suoraan edessä.

Kompassin suuntaaminen pohjoiseen onnistuu ilman karttaa havainnoidulla ympäristöllä. Luonnossa muurahaiskeot ovat kivien eteläpuolella ja koivussa valkea tuohi ulottuu alimmaksi. Jäkälät kasvavat kivissä ja kuusissa pääsääntöisesti eteläpuolella. Kivissä ja puissa sammalpeite ulottuu korkeammalle ja peittää enemmän pohjoispuolella.

Hyvä muistisääntö on, että aurinko nousee idästä ja laskee länteen. Tähtien avulla pohjoinen löytyy Pohjantähden mukaan. Pohjantähti on aina pohjoisessa ja erottuu yksittäisenä tähtenä selkeästi taivaalla.

► Tehtävä

Harjoittele kompassin suuntaamista luokassa tai lähiympäristössä

1. Etsi pohjoinen kompassin ja kartan avulla. Harjoitus tapahtuu yksilö- tai parityöskentelynä.

- 2. Tee tutkimusmatka lähimetsään** ja etsi luonnosta merkkejä ilmansuuntien määrittämiseksi. Tarkista ilmansuunnat kompassin ja kartan avulla.
- 3. Kokoa metsässä tehdyt havainnot "taidetauluiksi"** (etelä, pohjoinen, itä ja länsi). Sijoita taideteokset ilmansuunnan mukaisesti luokkutilaan.
- 4. Taukojumppa: "Ilmansuunnat":**

Ennen leikkiä katsotaan, että miten ilmansuunnat sijoittuvat luokkaan tai sovitaan ilmansuuntien sijainti. Leikittäjä huutaa ilmansuunnan tai antaa ilmansuuntaan liittyvän vihjeen kuten. "Etelä" tai "Muurahaiskeon sijainti", jonka jälkeen jokainen pelaaja:

- siirtyy annettuun ilmansuuntaan luokkahuoneessa tai oman tuolin/pöydän ympärillä mahdollisimman nopeasti
- suorittaa omalla paikallaan seisten ilmansuunnalle sovitun liikkeen:

Etelä: kyykky

Pohjoinen: tasahyppy ylös kurkottaen

Itä: kosketus lattiaan oikealla kädellä

Länsi: kosketus lattiaan vasemmalla kädellä

